

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.51

Prot.Nr.54, 7.§)

2015.gada 12.novembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 2302/15/7.3.2./12

Par AS „Swedbank” un AS „Danske Bank” Latvijas filiāles privātpersonu apkalpošanas biznesa apvienošanos

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) 22.10.2015. saņēma ziņojumu par AS „Swedbank” un AS „Danske Bank” Latvijas filiāles privātpersonu apkalpošanas biznesa apvienošanos (turpmāk – Ziņojums).
- 2 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto AS „Swedbank” un AS „Danske Bank” Latvijas filiāles privātpersonu apkalpošanas biznesa 2014.gada kopējais apgrozījums pārsniedz Konkurences likumā (turpmāk – KL) 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni 35 572 000 *euro* apmērā, tādēļ apvienošanās dalībniekiem ir pienākums iesniegt pilno apvienošanās ziņojumu.
- 3 Izvērtējot Ziņojumā ietvertu informāciju, KP konstatēja, ka ir izpildītas Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „*Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos*” prasības (turpmāk – Noteikumi Nr.800). Atbilstoši Noteikumu Nr.800 4.punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 22.10.2015.
- 4 AS „Swedbank” (turpmāk – Swedbank) ir Latvijas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar reģ.Nr.40003074764, kuras juridiskā adrese ir Balasta dambis 15, Rīga.
- 5 AS „Danske Bank” (turpmāk – Danske Bank) Latvijas filiāle ir Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ārvalsts komersanta filiāle ar reģ.Nr.40103163202, kuras juridiskā adrese ir Cēsu iela 31/8, Rīga.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un papildus iegūto informāciju, KP

konstatēja:

I APVIENOŠANĀS DALĪBNIKĒKI

- 6 **Swedbank** galvenie darbības veidi, atbilstoši statūtiem: cita monetārā starpniecība; cita monetārā starpniecība; finanšu noma; citus kredītēšanas pakalpojumi; citur neklasificētas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu; finanšu pakalpojumus papildinošas darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu; citas finanšu pakalpojumu papildinošas darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu.
- 7 100% Swedbank kapitāldaļu pieder Zviedrijā reģistrētam mātes uzņēmumam Swedbank AB.
- 8 Swedbank ir tieša izšķiroša ietekme (pieder 100% kapitāla daļu):

- AS „Swedbank Atklātais Pensiju Fonds” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003606528, darbības veids – pensiju uzkrāšana);
 - SIA „Swedbank Līzings” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003240524, darbības veidi - finanšu un operatīvais līzings, faktoring, finanšu starpniecību papildinoša darbība).
- 9 Swedbank ir netieša izšķiroša ietekme caur SIA “Swedbank Līzings”, kurai pieder 100% kapitāla daļu:
- SIA „Swedbank Īpašumi” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003552687, darbības veidi – nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana);
 - SIA „HL Līzings” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003616329, darbības veids – finanšu noma).
- 10 Swedbank AB ir tieša izšķiroša ietekme (100%):
- „Swedbank” AB Latvijas filiāle (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40103931505, plānota administratīvā un operacionālā darbība).
- 11 Swedbank AB Latvijā ir netieša izšķiroša ietekme:
- AS „Swedbank Ieguldījumu Pārvaldes Sabiedrība” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003337582, darbības veids – 2. un 3.līmeņa pensiju plānu pārvaldīšana);
 - AS „Swedbank P&C Insurance” Latvijas filiāle (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40103212048, darbības veids – nedzīvības apdrošināšana);
 - SE „Swedbank Life Insurance” Latvijas filiāle (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40003899708, darbības veids – dzīvības apdrošināšana);
 - SIA „Ektornet Real Estate Latvia” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40103252163, darbības veids – iegādāties, pārvaldīt un pārdot nekustamos īpašumus dzīvojamās apbūves, tirdzniecības telpu, biroja telpu un ražošanas telpu segmentos);
 - SIA „Ektornet Residential Latvia” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.40103231458, darbības veids – iegādāties, pārvaldīt un pārdot nekustamos īpašumus dzīvojamās apbūves, tirdzniecības telpu, biroja telpu un ražošanas telpu segmentos);
 - SIA „Juglas Skati” (Latvijas Komercreģistrā reģistrēta ar reģ.Nr.50003744791, darbības veids – iegādāties, pārvaldīt un pārdot nekustamos īpašumus dzīvojamās apbūves, tirdzniecības telpu, biroja telpu un ražošanas telpu segmentos).
- 12 Danske Bank A/S ir Dānijā reģistrēta akciju sabiedrība ar reģ.Nr.61126228, kuras juridiskā adrese ir Holmens Kanal 2-12, Kopenhāgena. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju¹ **Danske Bank** Latvijas filiāles darbības veids ir cita monetārā starpniecība. Saskaņā ar apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju Latvijā darbību neveic citi Danske Bank grupas uzņēmumi.

II APVIENOŠANĀS VEIDS

- 13 Saskaņā ar KL 15.panta pirmās daļas 3.punktu tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad „*viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieka aktīvus vai tiesības tos izmantot*”.
- 14 Apvienošanās paredzēta, pamatojoties uz starp pusēm noslēgto Darījuma līgumu par saistību pārņemšanu (turpmāk – Līgums), kurš nosaka, ka Swedbank pārņems Danske Bank Latvijas filiāles aktīvu daļu, kas attiecas uz privātpersonu apkalpošanas biznesu (*retail banking*).
- 15 Pēc apvienošanās pabeigšanas Danske Bank filiāle Latvijā turpinās darboties Latvijā un plāno koncentrēties uz biznesa klientu un ierobežotu privātpersonu skaita apkalpošanu.
- 16 Ņemot vērā minēto, Swedbank un Danske Bank darījums ir uzskatāms par apvienošanos KL 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

¹ Lursoft.lv – Danske Bank A/S filiāle Latvijā

III IETEKMĒTIE TIRGI

- 17 Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar KL 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”.
- 18 Atbilstoši Noteikumu Nr.800 2.punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir: 1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki; 2) ar konkrēto tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 19 Saskaņā ar Eiropas Komisijas praksi² banku pakalpojumus no pieprasījuma puses var sadalīt šādos segmentos: 1) pakalpojumi privātpersonām (*retail banking*) – pakalpojumi, kas sniegti privātpersonām/mājsaimniecībām/maziem uzņēmumiem un sastāv no noguldījumiem, aizdevumiem (ieskaitot kredītkartes), fondiem un citiem aktīvu pārvaldīšanas veidiem; 2) pakalpojumi juridiskajām personām (*corporate banking*) – pakalpojumi korporatīvajiem klientiem, t.sk. pakalpojumu sniegšana noguldījumiem, aizdevumiem, starptautiskiem maksājumiem, kredītvēstulēm un ieteikumiem saistībā ar apvienošanos un sabiedrību iegūšanu; 3) finanšu pakalpojumi (*financial market services*) – akciju un obligāciju, derivatīvu, forex, valūtas tirdzniecība u.c.; 4) faktoringi (*factoring*) – apgrozāmo līdzekļu kreditēšana pret debitoru parādiem.
- 20 Saskaņā ar Ziņojumu Swedbank pārņems Danske Bank Latvijas filiāles individuālo klientu (privātpersonu) apkalpošanas biznesu, kurš sastāv no aktīviem un saistībām, kas izriet no klientu līgumiem. Swedbank pārņems šādus pakalpojumus: termiņnoguldījumus, krājkontus, pieprasījuma noguldījumus, regulārā maksājuma līgumus, kredītkaršu kredītus, kredītkartes, debetkartes, ieguldījumu pakalpojumus, hipotekāros kredītus, patēriņa kredītus. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto minētos banku produktus apvienošanās dalībnieki iedala – noguldījumi, aizdevumi, ieguldījumi un karšu pakalpojumi.
- 21 Ņemot vērā iepriekš minēto un KP iepriekšējo praksi banku apvienošanās lietās³, KP lietas ietvaros apvienošanās ietekmi uz konkurenci izvērtē šādos tirgos:
- Noguldījumu pakalpojumu tirgus Latvijā;
 - Aizdevumu pakalpojumu tirgus Latvijā;
 - Ieguldījumu pakalpojumu tirgus Latvijā;
 - Maksājumu karšu tirgus Latvijā.

IV APVIENOŠANĀS IETEKMES IZVĒRTĒŠANA

- 22 Atbilstoši FKTK sniegtajai publiski pieejamajai informācijai⁴, 2015.gada 2.ceturksnī Latvijā banku pakalpojumus sniedz 27 bankas un ārvalstu banku filiāles.

1. Noguldījumu pakalpojumu tirgus

- 23 Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 1.panta 6.punktu noguldījums ir naudas līdzekļu glabāšana kredītiestādes kontā noteiktu vai nenoteiktu laiku ar vai bez procentiem. Noguldījumu un citu atmaksājamo līdzekļu piesaistīšana ir finanšu pakalpojums saskaņā ar Kredītiestāžu likumu. Izsludināt noguldījumu un citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšanu un pieņemt tos no neierobežota klientu loka atļauts vienīgi Latvijā reģistrētām kredītiestādēm un ārvalstu

² EK lēmumi lietās Nr.COMP/M.5296 *Deutsche Bank/ABN AMRO ASSETS*; Nr.COMP/M.1910 *Meritanordbanken/Unidanmark*; Nr.COMP/M.117 *Fortis AG/ Generale Bank*; Nr.COMP/M.3894 *Unicredito/HVB*; Nr.COMP/M.850 *Fortis/MeesPierson*; Nr.COMP/M.2225 *Fortis/ASR*

³ KP 13.08.2013. lēmums Nr.41 *Citadele Banka/GE Money*; KP 03.03.2011. lēmums Nr.E02-15

⁴ FKTK dati, pieejami: www.fktk.lv/lv/statistika/kreditiestades/ceturksna-parskati/554-2015-05-08-2015-gada-1-ceturksnis.html

kredītiestāžu filiālēm, kā arī citu dalībvalstu kredītiestādēm un to filiālēm, kas Kredītiestāžu likumā noteiktajā kārtībā uzsākušas finanšu pakalpojumu sniegšanu Latvijā.

- 24 Saskaņā ar tabulā Nr.1 atspoguļoto informāciju lielākais noguldījumu apjoms ir Swedbank, kas uz 30.06.2015. veidoja 16,9% no visiem noguldījumiem banku sektorā kopumā. Nākamā banka pēc noguldījumu apjoma ir ABLV Banka (16,4%), tai seko Rietumu Banka (13,9%), savukārt Danske Bank filiāle Latvijā ieņem 17.vietu ar 1% no kopējā noguldījumu apjoma.

Tabula Nr.1

Noguldījumi bankās uz 30.06.2015.⁵

Nr	Bankas nosaukums	Noguldījumi uz 30.06.2015, tūkst. euro	Tirgus daļa
1	Swedbank	3 781 556	16,9%
2	ABLV Bank	3 661 637	16,4%
3	Rietumu Banka	3 115 731	13,9%
4	SEB banka	1 980 074	8,8%
5	Citadele banka	1 888 382	8,4%
6	Nordea Bank AB Latvijas filiāle	1 454 634	6,5%
7	DNB banka	1 160 037	5,2%
8	NORVIK BANKA	834 182	3,7%
9	Baltikums Bank	646 522	2,9%
10	PrivatBank	640 830	2,9%
11	Reģionālā investīciju banka	615 788	2,8%
12	TRASTA KOMERCBANKA	527 837	2,4%
13	Baltic International Bank	459 658	2,1%
14	Expobank	281 917	1,3%
15	Pohjola Bank filiāle Latvijā	245 919	1,1%
16	Meridian Trade Bank	238 695	1,1%
17	Danske Bank filiāle Latvijā	224 355	1,0%
18	Rigensis Bank	199 126	0,9%
19	Latvijas pasta banka	143 619	0,6%
20	Bank M2M Europe	134 000	0,6%
21	BIGBANK Latvijas filiāle	69 132	0,3%
22	Eesti Krediitipank Latvijas filiāle	29 912	0,1%
23	Svenska Handelsbanken AB Latvijas filiāle	13 655	0,1%
24	Skandinaviska Enskilda Banken Rīgas filiāle	0	0,0%
	Banku sektors kopā *	22 383 401	100%

* Scania Finans Aktiebolag, DNB Bank ASA un LHV Pank Latvijas filiāļu dati nav pieejami

- 25 Saskaņā ar Ziņojumā ietverto informāciju apvienošanās rezultātā Swedbank pārņems noguldījumus ar kopējo vērtību (*) tūkst. euro. Kā redzams, tabulā Nr.2 aktīvu, kurus apvienošanās rezultātā iegūs Swedbank, kopējā tirgus daļa pēdējos trīs gados sastādīja aptuveni (*) [<1] % no kopējā noguldījumu apjoma banku sektorā.

⁵ Latvijas Komercbanku asociācijas interneta vietne: http://lka.org.lv/lv/statistika/banku_darbiba.html

Apvienošanās dalībnieku noguldījumu pakalpojumu tirgus daļas⁶

Apvienošanās dalībnieks	31.12.2014.	31.12.2013.	31.12.2012.
Swedbank	17,3%	19,0%	17,6%
Danske Bank	1,5%	1,1%	1,0%
Pārņemamo aktīvu tirgus daļa ⁷	(*) [<1] %	(*) [<1] %	(*) [<1] %

- 26 Ņemot vērā augstāk minēto, konstatējams, ka konkrētajā tirgū darbojas pietiekami daudz dalībnieku, patērētāju izvēles iespējas netiks samazinātas, Swedbank tirgus daļa pieaugs nelielā apmērā un tirgus koncentrācija pieaugs nebūtiski.

2. Aizdevumu pakalpojumu tirgus

- 27 Atbilstoši Kredītiestāžu likuma 1.panta 5.punktā noteiktajam, kredīts ir atlīdzības darījums, kurā kredītiestāde uz rakstveida līguma pamata nodod klientam naudu vai citas lietas īpašumā un kurš klientam uzliek pienākumu noteiktā laikā un kārtībā atdot kredītiestādei naudu vai citas lietas. Kredīti tiek izsniegti saskaņā ar kredītiestādes izstrādātu kredītriska pārvaldīšanas stratēģijas īstenošanas politiku (kredītpolitiku) un citiem kredītriska pārvaldīšanas dokumentiem un instrumentiem.
- 28 Kredīts ir aizdevuma darījums, kurā fiziska vai juridiska persona aizņemas noteiktu naudas summu uz noteiktu laiku ar noteiktu procentu likmi, kas ir samaksa par darījumu. Bankas piedāvā klientiem dažādus aizdevuma veidus – patēriņa kredītus, hipotekāros kredītus, studiju kredītus u.c.
- 29 Saskaņā ar tabulā Nr.3 atspoguļoto informāciju lielākais aizdevumu apjoms ir Swedbank, kas uz 30.06.2015. veidoja 21,6% no visiem aizdevumiem banku sektorā kopumā. Nākamā lielākā banka pēc aizdevumu apjoma ir SEB banka (17,0%), tai seko Nordea Bank AB Latvijas filiāle (16,5%), savukārt Danske Bank filiāle Latvijā ieņem astoto vietu ar 2,5% no kopējā aizdevumu apjoma.

Banku izsniegtie aizdevumi uz 31.03.2015.⁸

Nr	Bankas nosaukums	Aizdevumi uz 30.06.2015, tūkst. euro	Tirgus daļa
1	Swedbank	3 182 824	21,6%
2	SEB banka	2 501 538	17,0%
3	Nordea Bank AB Latvijas filiāle	2 426 200	16,5%
4	DNB banka	1 648 286	11,2%
5	Rietumu Banka	1 356 400	9,2%
6	Citadele banka	998 533	6,8%
7	ABLV Bank	859 925	5,8%
8	Danske Bank filiāle Latvijā	366 888	2,5%
9	PrivatBank	279 533	1,9%
10	NORVIK BANKA	239 327	1,6%
11	Meridian Trade Bank	121 730	0,8%
12	TRASTA KOMERCBANKA	118 634	0,8%
13	Reģionālā investīciju banka	103 948	0,7%

⁶ http://lka.org.lv/lv/statistika/banku_darbiba.html

⁷ Apvienošanās dalībnieku sniegtie dati

⁸ http://bankasoc.lv/lv/statistika/banku_darbiba/2015_2.html

Nr	Bankas nosaukums	Aizdevumi uz 30.06.2015, tūkst. <i>euro</i>	Tirgus daļa
14	Baltic International Bank	92 546	0,6%
15	BIGBANK Latvijas filiāle	78 142	0,5%
16	Baltikums Bank	75 634	0,5%
17	Expobank	71 472	0,5%
18	Bank M2M Europe	44 048	0,3%
19	Rigensis Bank	38 323	0,3%
20	Latvijas pasta banka	38 216	0,3%
21	Pohjola Bank filiāle Latvijā	35 820	0,2%
22	Svenska Handelsbanken AB Latvijas filiāle	18 991	0,1%
23	Eesti Krediitipank Latvijas filiāle	11 196	0,1%
24	Skandinaviska Enskilda Banken Rīgas filiāle	0	0,0%
Banku sektors kopā *		14 744 043	100%

* *Scania Finans Aktiebolag, DNB Bank ASA un LHV Pank Latvijas filiāļu dati nav pieejami*

- 30 Apvienošanās rezultātā Swedbank pārņems aktīvus ar kopējo vērtību (*) tūkst. *euro*. Kā redzams, tabulā Nr.4 līdzīgi kā aizdevumu tirgū aktīvu, kurus apvienošanās rezultātā iegūs Swedbank, kopējā tirgus daļa ir neliela – aptuveni (*) [<1] % no kopējā aizdevumu apjoma banku sektorā.

Tabula Nr.4

Apvienošanās dalībnieku aizdevumu pakalpojumu tirgus daļas⁹

Apvienošanās dalībnieks	31.12.2014.	31.12.2013.	31.12.2012.
Swedbank	21,9%	22,2%	22,6%
Danske Bank	2,4%	1,9%	1,5%
Pārņemamo aktīvu tirgus daļa ¹⁰	(*) [<1] %	(*) [<1] %	(*) [<1] %

- 31 KP secina, ka arī aizdevumu pakalpojumu tirgū Latvijā apvienošanās neatstās būtisku ietekmi uz konkurenci, jo tirgū darbojas vairāki lieli tirgus dalībnieki, patērētāju izvēles iespējas netiks samazinātas, pārņemamo aktīvu tirgus daļa ir neliela un Danske Bank turpinās savu darbību Latvijā, koncentrējoties uz biznesa klientu un atsevišķu privātpersonu apkalpošanu.

3. Ieguldījumu pakalpojumu tirgus

- 32 Saskaņā ar Ziņojumu, Swedbank pārņems ar privātpersonu vērtspapīru kontiem saistītos pakalpojumus ar kopējo tirgus vērtību (*) *euro*, kas, saskaņā ar Swedbank aplēsēm veido nebūtisku daļu ((*)) no kopējā ar šādu pakalpojumu saistīto vērtspapīru vērtības. Līdz ar to secināms, ka apvienošanās rezultātā ietekme uz konkurenci ieguldījumu pakalpojumu tirgū Latvijas teritorijā būs nebūtiska.

⁹ Latvijas Komercbanku asociācijas interneta vietne: http://lka.org.lv/lv/statistika/banku_darbiba.html

¹⁰ Apvienošanās dalībnieku sniegtie dati

4. Maksājumu karšu tirgus

- 33 Saskaņā ar Ziņojumu pārņemtas tiek (*) aktīvas kartes. Kopā Latvijā uz 30.06.2015. izdotas 2 301 320 kartes ar maksājumu funkciju¹¹. Ņemot vērā nelielo pārņemamo karšu skaitu, KP secina, ka apvienošanās rezultātā ietekme uz konkurenci maksājumu karšu tirgū Latvijas teritorijā būs nebūtiska.
- 34 Saskaņā ar KL 16.panta trešo un ceturto daļu KP pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanos, ja tās rezultātā nerodas vai nenostiprinās dominējošais stāvoklis vai nevar tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā, ka nevienā no ietekmētajiem tirgiem apvienošanās rezultātā netiks būtiski samazināta konkurence, kā arī neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut AS „Swedbank” un AS „Danske Bank” Latvijas filiāles apvienošanos, AS „Swedbank” pārņemot AS „Danske Bank” Latvijas filiāles aktīvu daļu, kas attiecas uz privātpersonu apkalpošanas biznesu.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

S.Ābrama

¹¹ Latvijas Bankas dati, pieejami: www.bank.lv/statistika/maksajumu-sist-statistika/lv-maksajumu-statistika